

UiT Norges
arktiske universitet

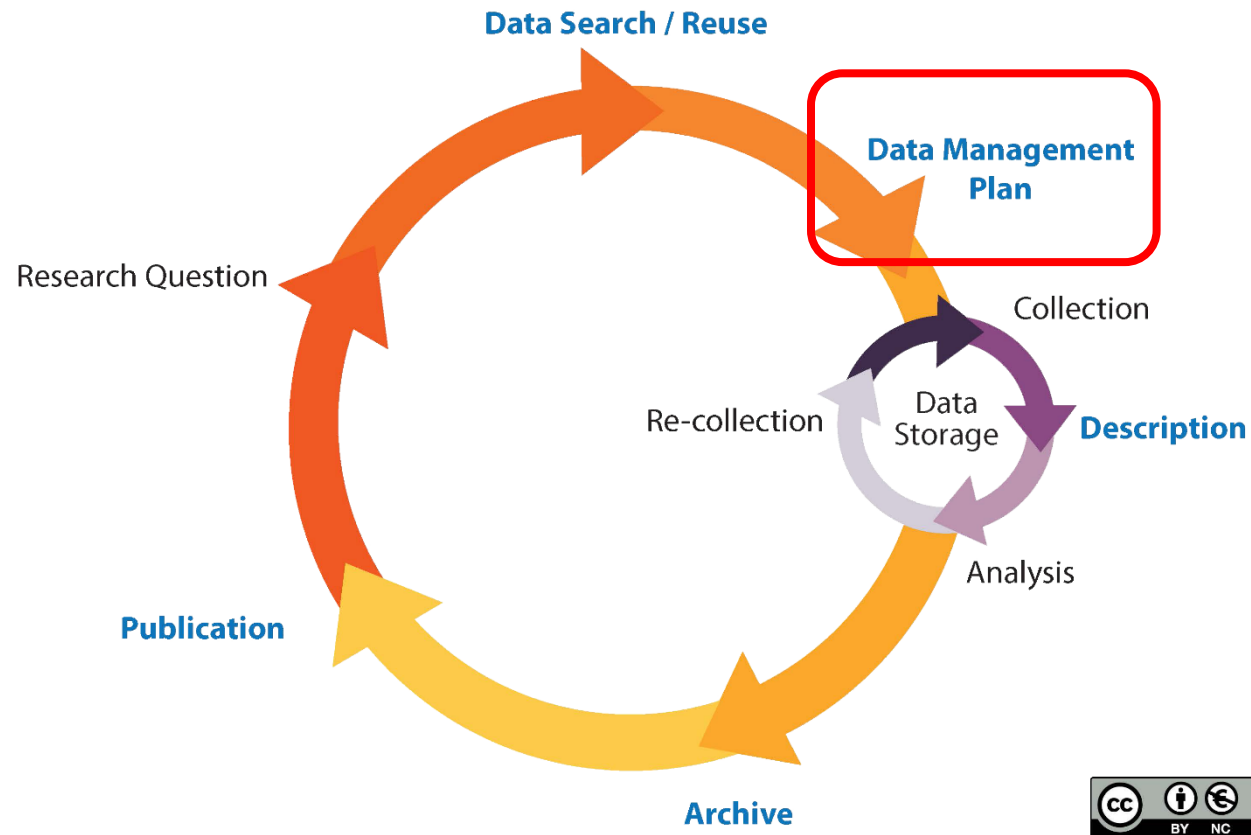
Hvordan skrive en datahåndteringsplan

28.09.2023 – UB, UiT

Noortje Haugstvedt, Universitetsbiblioteket

Huw R. Grange, Universitetsbiblioteket

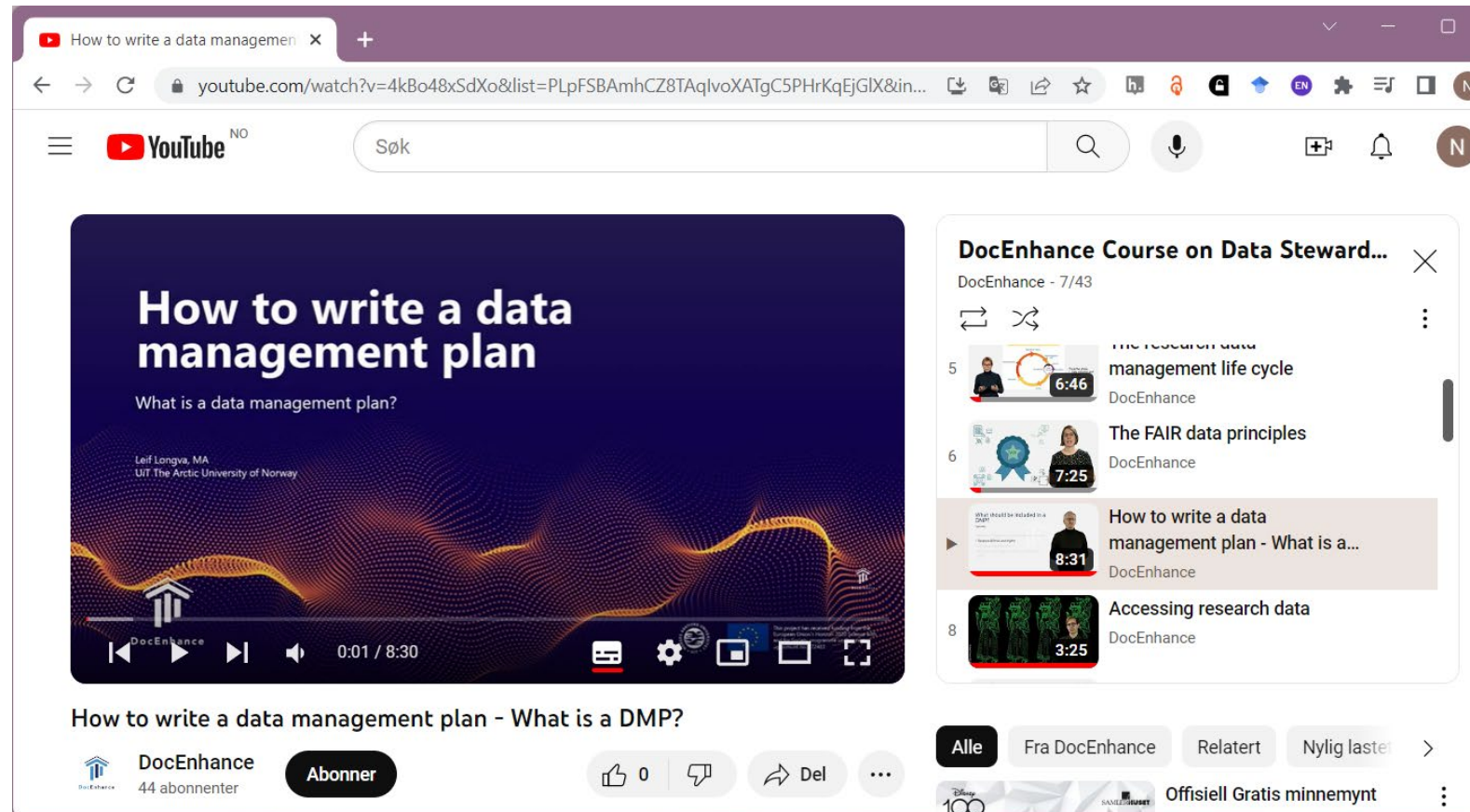

*Adapted original source:
The University of California, Santa Cruz,
Data Management LibGuide, Research Data Management Lifecycle, diagram,
viewed May 2, 2016 at <<http://guides.library.ucsc.edu/datamanagement>>*

Handout : [RDM Training @ UiT Zenodo collection](#)

DocEnhance : Data Stewardship kurs - YouTube

[Spilleliste med videoer](#) om alt som har med forskningsdatahåndtering å gjøre, inkl. DHP

The screenshot shows a YouTube video player interface. The main video is titled "How to write a data management plan" with the subtitle "What is a data management plan?". The video is by Leif Longva, MA, from UIT The Arctic University of Norway. The video player shows a progress bar at 0:01 / 8:30. Below the video player, the channel name "DocEnhance" is visible with 44 subscribers and an "Abonner" button. To the right, a playlist titled "DocEnhance Course on Data Steward..." is shown, containing 7 videos. The current video is highlighted in the playlist. The playlist items are:

- 5. The research data management life cycle (6:46)
- 6. The FAIR data principles (7:25)
- 8. How to write a data management plan - What is a... (8:31)
- 8. Accessing research data (3:25)

At the bottom of the page, there are navigation buttons: "Alle", "Fra DocEnhance", "Relatert", and "Nylig lastet". There is also a "Disney 100" logo and a "SAMLERUSSET" logo.

Formål

- Forstå hvorfor det er nyttig å arbeide godt med en datahåndteringsplan
- Vite hvordan du lager en god datahåndteringsplan som oppfyller krav fra både finansiører og egen institusjon
- Vite hvor du kan få hjelp og tilbakemelding

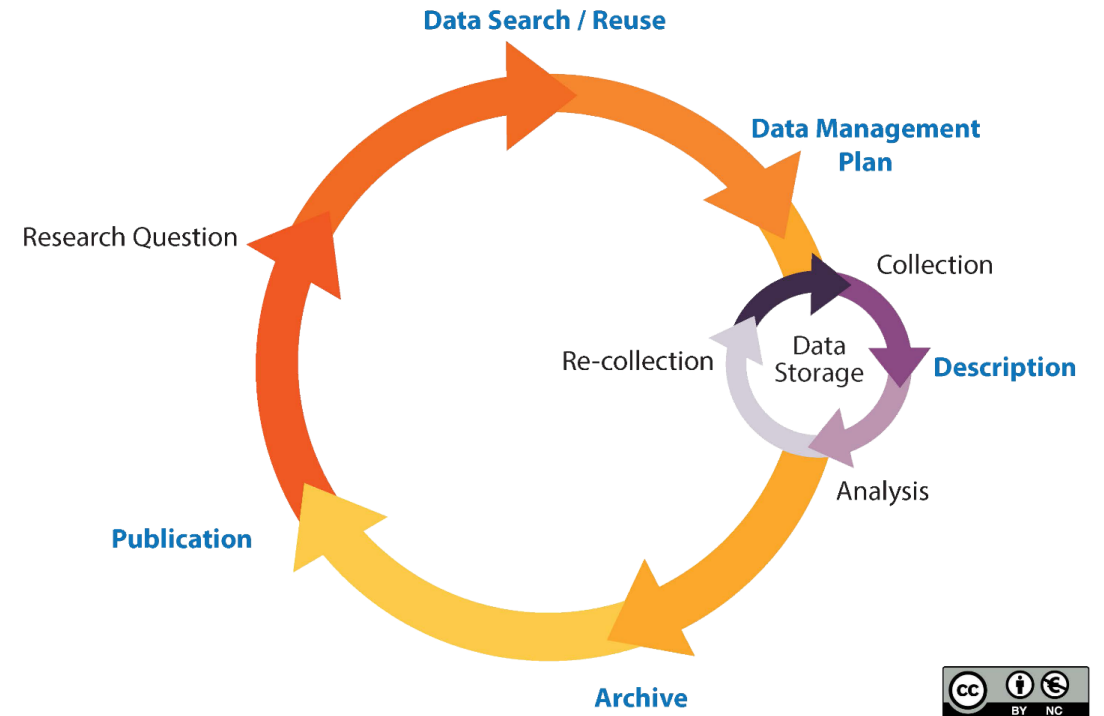
Hva er en datahåndteringsplan?

En plan for hvordan man skal forvalte eller håndtere forskningsdata - både i og etter prosjektperioden.

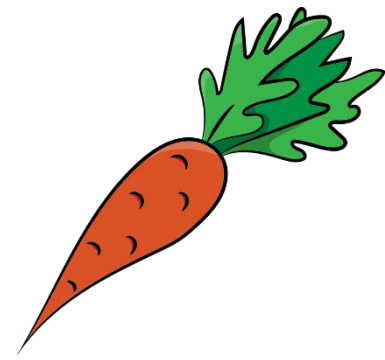
Planen skal ta for seg alle fasene i livssyklusen til forskningsdata

Dynamisk aktivt arbeidsdokument

- Første versjon av planen lages tidlig i prosjektet
- Revideres underveis etter hvert som man får ny informasjon

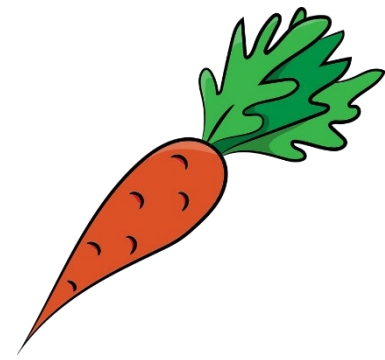
*Adapted original source:
The University of California, Santa Cruz,
Data Management LibGuide, Research Data Management Lifecycle, diagram,
viewed May 2, 2016 at <<http://guides.library.ucsc.edu/datamanagement>>*

Fordeler for forskeren (1)

Først og fremst: **Et nyttig verktøy for deg som forsker eller student**

- DHP gir god oversikt over alle aktiviteter knyttet til datahåndtering, gjennom hele prosjektperioden.
 - Bedre prosjektstyring
 - Sikrer kvaliteten på dataene i prosjektet
 - Sikrer kvaliteten for framtidig gjenbruk
- Bidrar til å synliggjøre kostnader knyttet til datahåndtering
- En god DHP sparer forskeren for ekstra arbeid senere
 - Valg av filformat
 - Dokumentere og strukturere datasettet for arkivering og deling

Fordeler for forskeren (2)

- Gir finansjør, veileder, kollegaer og arbeidsgiver mulighet for innsyn i planene
 - For innspill og konstruktive råd
- En god DHP vil trolig gi bedre uttelling på prosjektsøknader
 - Det er vanlig at finansjør stiller krav om DHP, men ikke nødvendigvis på søknadstidspunktet
- En god DHP vil gjøre det lettere å arkivere data i tråd med **FAIR-prinsippene**

Og så er det også noen som pisker

Photo: danilo biancalana / MostPhotos

Krav fra finansjør og arbeidsgiver

UiT

Forskeren skal sette opp en DHP i en tidlig fase av prosjektet

Pkt. 4.2 i [Prinsipper og retningslinjer for forvaltning av forskningsdata ved UiT](#)

Norges forskningsråd

Godkjente DHP skal være på plass ved kontraktsinngåelse for alle prosjekter som genererer data

Forskningsrådet: [Deling av forskningsdata](#)

Europeisk forskningsråd (ERC)

Forskeren skal utvikle en DHP innen 6 måneder etter mottatt finansiering

ERC Scientific Council's [DMP information document \(pdf\)](#)

Ansvar og oppgavefordeling ved UiT

Jf. [Retningslinjer for oppfølging av datahåndteringsplaner ved UiTs enheter.](#)

- Prosjektleder
 - Sette opp en DHP i en tidlig fase av prosjektet
 - Revidere DHP ved behov
- PhD prosjekt
 - PhD student skal lage egen DHP i forbindelse med søknaden om opptak til ph.d. programmet.
- Fakultetene / enhetene
 - Ansvar for oppfølging og godkjenning
 - Fakultetene kan sette egne frister og rammer der hensiktsmessig
 - [Støttepakke](#) til veiledning og/eller evaluering av DHPer
- Universitetsbiblioteket
 - Tilbyr støtte og opplæring

DHP-maler

Datahåndteringsplan (DMP)

Sikts datahåndteringsplan er et verktøy som hjelper deg med å sikre god og trygg håndtering av data gjennom hele forskningsprosessen. Den bidrar til at data kan deles så åpent som mulig og så lukket som nødvendig etter prosjektslutt.

Prosjekt som skal meldes til Sikt (NSD):

- [Sikt mal](#)

Finansiert av ERC:

- [DMPonline](#)

Finansiert av Forskningsrådet:

- DHP i tråd med [Science Europe](#) anbefalinger

For alle andre prosjekter, inkl. NFR:

- [UiTs mal](#) (norsk)
- [UiTs mal](#) (engelsk)

Datahåndteringsplan for tilsette ved UiT

UiT
NOREGS
ARKTISKE
UNIVERSITET

NB! Denne malen er under utvikling. Det er derfor viktig at du hentar malen fra [Forskningsdataportalen UiT](#) kvar gong du skal laga ny datahåndteringsplan.

Denne planen bør ikkje innehalda personleg/sensitiv informasjon.

Den utfylte planen kan sendast til researchdata@hjelp.uit.no for tilbakemelding.

(Norsk mal, versjon 03.06.2020)

Reglar for handtering av forskingsdata ved UiT er forankra i [Prinsipper og retningslinjer for forvaltning av forskingsdata ved UiT](#) (heretter forkorta til UiTs retningslinjer). Legg særleg merke til følgjande punkt:

- UiT har som hovudregel eigarskap til alle forskingsdata genererte av tilsette ved UiT (pkt. 2).
- Alle prosjekt der handtering av forskingsdata er relevant, skal ha ein datahåndteringsplan (pkt. 4.2).
- Forskningsdata skal lagrast og arkiverast i eigna og pålitelege arkiv, som sikrar at UiT har vedvarande tilgang til bruk av dataa (pkt. 4.3).
- Forskningsdata skal gjerast ope tilgjengelege, så fram det ikkje er juridiske, etiske, tryggleiksrelaterte eller kommersielle grunnar til å ikkje gjera det (pkt. 1).
- Forskningsdata skal utstyrast med metadata som gjer andre forskarar i stand til å søkja etter og ta i bruk dataa (pkt. 4.6).

For meir informasjon om handtering av forskingsdata sjå [Forskningsdataportalen UiT](#).

DHP-maler

UiTs mal gir god hjelp og forklarer elementene som bør være med.

Ansvar og rettigheter
Kven er ansvarleg for oppfølging og ev. revidering av datahenderingsplanen? <i>(I utgangspunktet er dette prosjektleiar i samsvar med pkt. 4.1 i UiTs retningsliner.)</i>
Kven er ansvarleg for kvar aktivitet? <i>(Kan vera ulikt for innsamling, dokumentering, arkivering osv.)</i>
Korleis vil ansvar bli fordelt på ev. samarbeidspartnarar? Vil det bli utarbeidd ein eigen avtale for dette? <i>(Eigen avtale vil vera relevant t.d. ved samarbeid med næringsliv.)</i>
Kven har rettigheter til å handtera dataa? <i>(I utgangspunktet medlemer av prosjektgruppa og ev. samarbeidspartnarar, men ikkje nødvendigvis alle. Handtering inneber innsamling, strukturering, oppfølging ved revidering/nye versjonar osv.)</i>
Kven har tilgang til dataa i prosjektperioden? <i>(Tilgang inneber å kunna bruka dataa (t.d. lesa og lasta ned), men ikkje å handtera dei.)</i>
Kven har eigarskap til dataa? <i>(Som hovudregel UiT, om ikkje anna er avtalt, t.d. med samarbeidspartnarar.)</i>
Innsamling/generering av data
Kva slags data skal samlast inn/genererast (t.d. observasjonar, simuleringar, intervju)? Før òg opp eventuell(e) kjelde(r) (t.d. korpus eller eksisterande data).
Kva standardar og metodar vil bli brukte til innsamling/generering?
Når vil innsamling/generering bli gjord?
Kva slags type data er det (t.d. tekst, bilete, numeriske data, lyd, osv.)?
Er det behov for ekstra utstyr eller programvare i samband med innsamling/generering?
Er det behov for spesialistekspertise i samband med innsamling/generering?
Finst det data om emnet frå før (internt eller eksternt), og korleis kan desse i så fall integrerast og <u>gjenbrukt</u> i prosjektet?

Hva skal være med i en datahåndteringsplan?

Alle fasene i livssyklusen til forskningsdata:

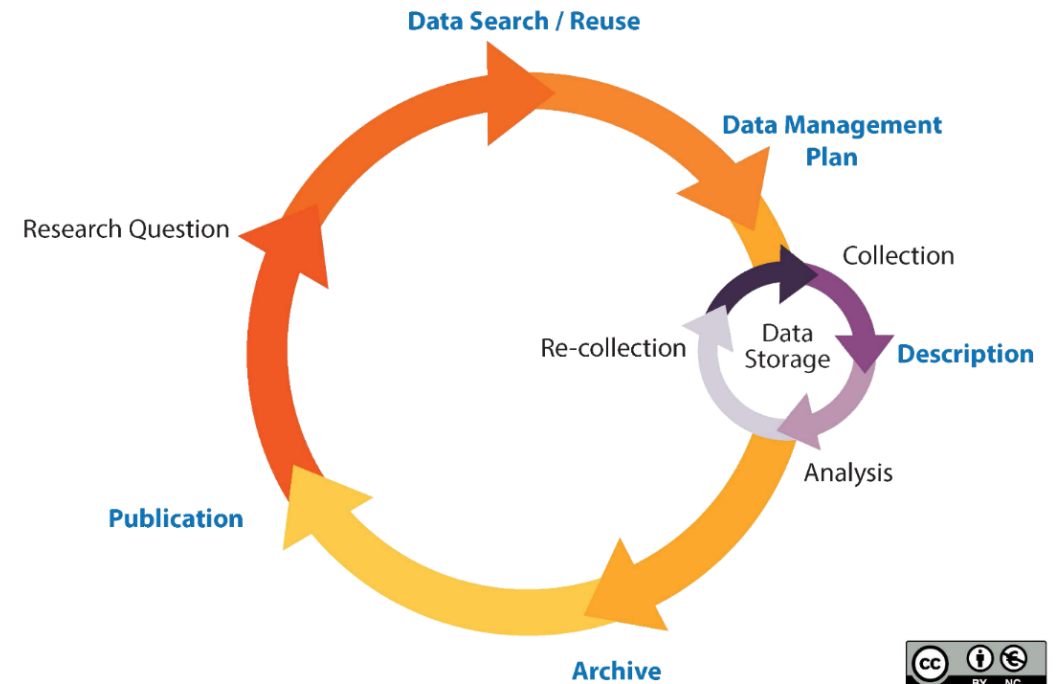
- Søk/gjenbruk
- Innsamling/generering
- Sikker og organisert lagring
- Arkivering/deling/publisering

Men også:

- Generell informasjon om forskningsprosjektet
- Ansvar og rettigheter
- Metadata og dokumentasjon
- Etikk og samtykke

Og husk:

- [UiTs prinsipper og retningslinjer for forvaltning av forskningsdata](#)
- [FAIR Data Principles](#)

*Adapted original source:
The University of California, Santa Cruz,
Data Management LibGuide, Research Data Management Lifecycle, diagram,
viewed May 2, 2016 at <<http://guides.library.ucsc.edu/datamanagement>>*

The FAIR Data Principles

Findable

Data kan gjenfinnes – via gode metadata

Accessible

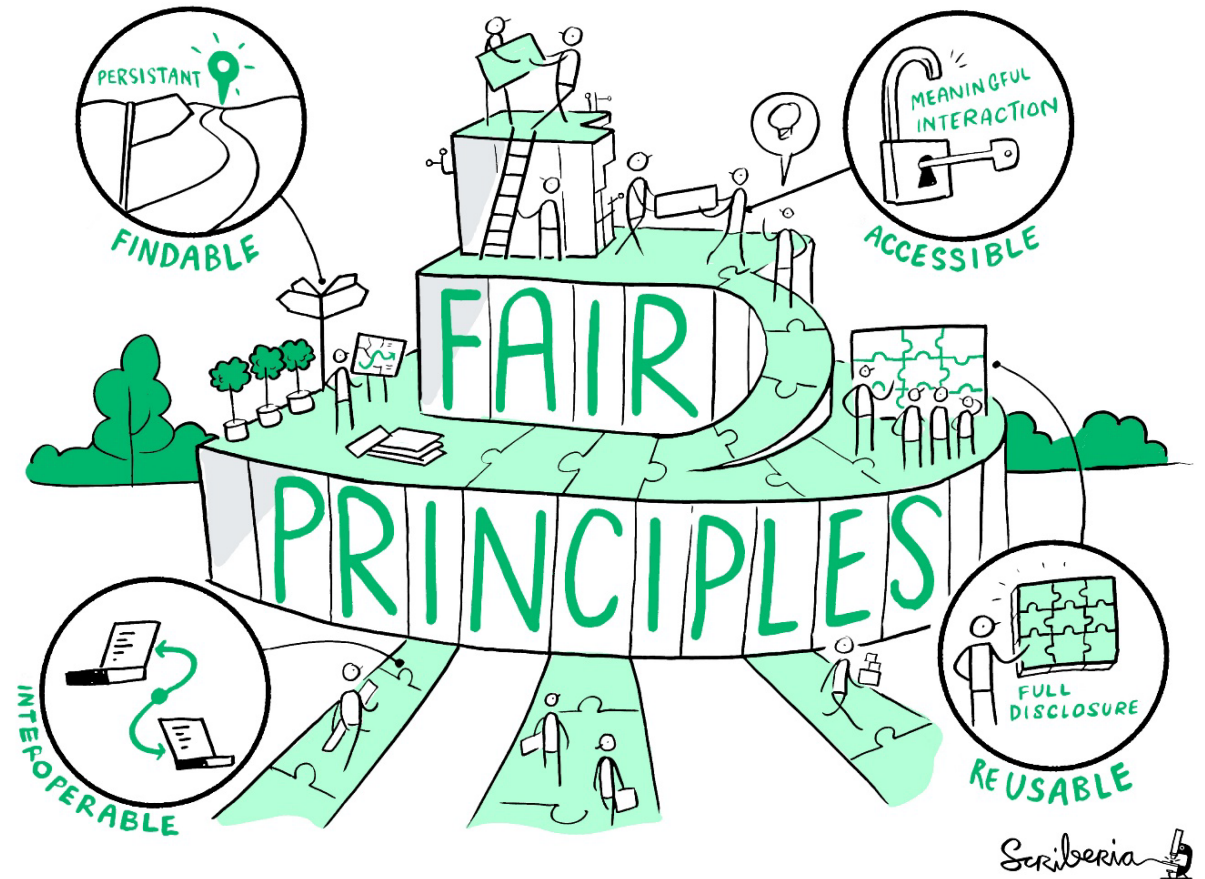
Data er tilgjengelige – via persistent url

Interoperable

Filene kan åpnes og dataene kan gjenbrukes også i fremtiden

Reusable

Data kan gjenbrukes gjennom dokumentasjon og lisens

Generell informasjon om forskningsprosjektet

- Prosjektnavn
- Beskrivelse av prosjektet
 - Inkludert tema, formål med datainnsamling og hvilken analyse som skal gjøres basert på dataene.
- Relasjoner
 - Er prosjektet en del av et større forskningsprosjekt? Er det delt opp i flere underprosjekter?
- Finansiering av prosjektet
- Prosjektleder og deltakere (navn og institusjon)

Ansvar

- Hvem er ansvarlig for oppfølging og revidering av DHP?
 - UiTs retningslinjer: Prosjektleder
- Dersom et ph.d.-prosjekt inngår i et større forskningsprosjekt:
 - Prosjektleder er ansvarlig for DHP for hele prosjektet
 - Ph.d.-studenten skal også lage en DHP for sitt (del-)prosjekt
(§11.4 i UiTs PhD forskrift)

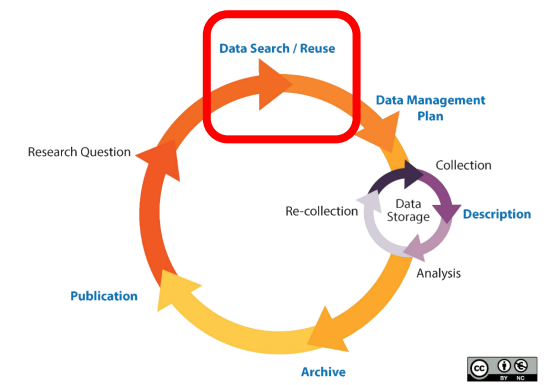
Rettigheter

- Hvem eier dataene?
 - UiTs retningslinjer: UiT eier dataene
- Er eksterne samarbeidspartnere involvert?
 - Ansvar og rettigheter bør avklares i en formell avtale.
- Hvem har rettigheter til å håndtere data? Innsamling, strukturering, analyse, etc.
 - Hvem har adgang til data? Kun innsyn, ikke håndtere

Innledende fase: Gjenbruk av data

- Finnes det eksisterende data som kan gjenbrukes i ditt prosjekt?
- Steder å søke data:
 - [DataCite Commons](#)
 - [BASE](#)
 - [Google Dataset Search](#)
 - [Open Polar](#)
 - [Registry of research data repositories](#)

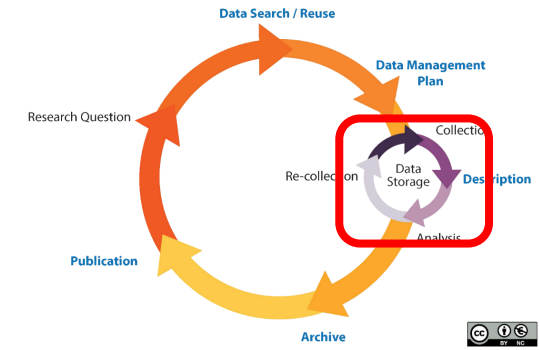
Mer info: [Hvordan søke og sitere forskningsdata](#)

Adapted original source:
The University of California, Santa Cruz,
Data Management LibGuide, Research Data Management Lifecycle diagram,
viewed May 2, 2016 at <http://guides.library.ucsc.edu/datamanagement>

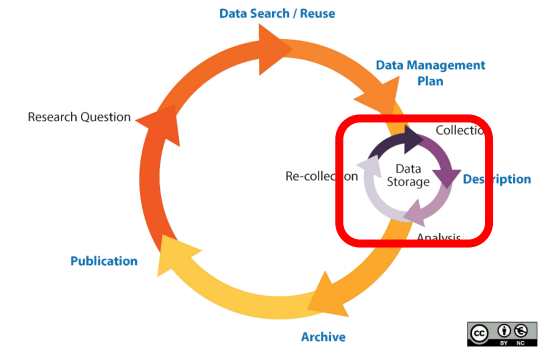
Aktive fase: Datainnsamling

- Når skal data samles inn?
- Hvilken type data skal samles inn?
 - F.eks. observasjoner, simulasjoner, intervjuer
 - F.eks. tekst, lyd, bilder, numeriske data.
- Hvilke metoder for datainnsamling skal benyttes?
 - Beskrivelsen kan gjenbrukes ved publisering av artikler og ved arkivering av data.
- Ressursbehov
 - Behov for ekstra hardware eller spesiell programvare?
 - Behov for hjelp fra personer med spesialkompetanse?
 - NB: Her kan det hende du avdekker et budsjettbehov

Adapted original source:
The University of California, Santa Cruz,
Data Management LibGuide, Research Data Management Lifecycle diagram,
viewed May 2, 2016 at <<http://guides.library.ucsc.edu/datamanagement>>

Aktive fase: Lagring

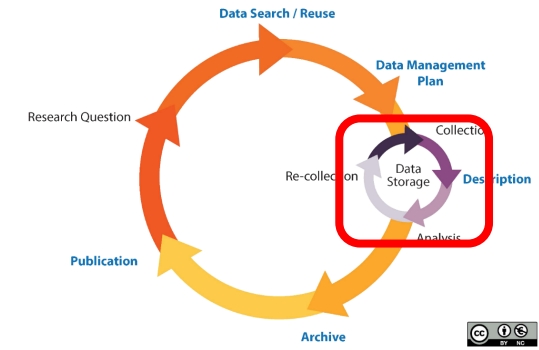
Adapted original source:
The University of California, Santa Cruz,
Data Management LibGuide, Research Data Management Lifecycle diagram,
viewed May 2, 2016 at <http://guides.library.ucsc.edu/datamanagement>

- Prosedyrer for lagring, backup og gjenoppretting
 - Backup: UiT er ansvarlig hvis man lagrer på godkjente systemer
 - Ikke bruk privat PC
 - Kontakt ITA for hjelp
- Hva er forventede datamengder?
- Har du tilstrekkelige lagringsmuligheter eller behov for ekstra tjenester?
 - NB: Her kan det hende du avdekker et budsjettbehov

Mer info: [Lagring av forskningsdata](#)

Aktiv fase: Lagring og innsamling i felt

- Hvilke (sikkerhets)rutiner skal benyttes for trygg lagring og backup av data i felt?
- Hvordan skal data trygt overføres fra felt til hoved-lagringsmedium?
- Skal det gjøres opptak?
 - Om så, på hvilken type mediaenhet?
 - Godkjent for din type data?
- Skal det gjøres intervju, med innsamling av persondata?
 - Kontakt ITA for veiledning
 - f.eks. kryptert USB, diktafonapp og lagring direkte til TSD.

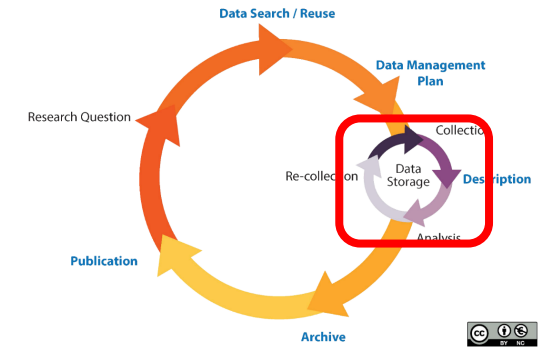

Aktiv fase: Dokumentasjon og strukturering

- Hvordan skal datasettet dokumenteres og beskrives?
 - ReadMe fil
 - Metadata
- Hvilke filformat vil bli brukt?
 - Persistente filformater
- Hvordan skal du strukturere/organisere dine data?
 - Hvilken syntaks skal brukes på fil- og mappenavn?

Se [DataverseNO arkiveringsguide](#) for tips og maler

Mer info: [Hvordan strukturere og dokumentere forskningsdata](#)

Adapted original source:
The University of California, Santa Cruz,
Data Management LibGuide, Research Data Management Lifecycle diagram,
viewed May 2, 2016 at <http://guides.library.ucsc.edu/datamanagement>

UiT The Arctic University of Norway

UiT The Arctic University of Norway

DataverseNO >

Contact Share

Looking for **TROLLing**? Click here: <https://trolling.uit.no/>

<

NMDC
norwegian marine data centre

NMDC Node UiT

PolarFront

The Stein Rokkan Research Group for Quantitative Social and Political Science

UIT Tromsø Geophysical Observatory
Tromsø Geophysical Observatory

>

Search this dataverse...

- Dataverses (7)**
- Datasets (906)**
- Files (8,616)**

Dataverse Category
Research Project (4)
Department (1)

1 to 10 of 913 Results

Sort

Data of the i-MASTER project: A novel initiative in maritime education and training experience

Sep 20, 2023

i-MASTER consortium, 2023, "Data of the i-MASTER project: A novel initiative in maritime education and training experience", <https://doi.org/10.18710/T1VQLA>, DataverseNO, V1

i-MASTER datasets. The i-MASTER project is an EU funded project under grant agreement No. 101060107. The project's objective is to study and develop an AI based intelligent learning system with learning analytics and adaptive learning function for students engaged in both remote

Arkiveringsfase: Arkivering og deling (1)

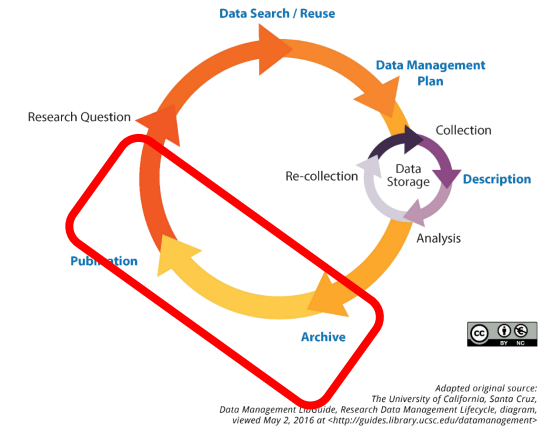
- Hvilke data skal arkiveres?
 - Rådata og/eller behandlet data, samt ubrukt data
- Skal dataene, eller deler av datasettet, arkiveres åpent eller lukket?
 - UiTs retningslinjer: Hovedregel er at data skal deles
 - Hvis ja, hvilke data?
 - Hvis nei, hvorfor ikke?
- Krever dataene noen form for behandling før de kan deles?
 - F.eks. anonymisering, aggregering
 - F.eks. konvertering til persistente filformater

Mer info: [Hvordan arkivere forskningsdata](#)

Arkiveringsfase: Arkivering og deling (2)

- Hvor skal dataene arkiveres?
 - UiTs retningslinjer: Pålitelige arkiver, som sikrer UiT tilgang til bruk av dataene
 - F.eks. DataverseNO eller fagspesifikk dataarkiv
- Når skal data gjøres åpent tilgjengelig?
 - UiTs retningslinjer: Så tidlig som mulig
- Hvilken lisens skal legges på data?
 - UiTs retningslinjer: Så få begrensninger som mulig
- Er det andre betingelser, begrensninger eller embargo på gjenbruk?

Mer info: [Hvordan arkivere i DataverseNO](#) og [Lisensiering av forskningsdata](#)

Etikk og samtykke

- Egne [regler](#) for sensitive forskningsdata
- Ta kontakt med Sikt (NSD) eller Universitetsbiblioteket for hjelp eller på [Forskningsetikk på UiT](#)

Webinar i morgen om «[Håndtering av data som trenger beskyttelse](#)»

Mer info: [Håndtering av data som trenger beskyttelse](#)

Tilbakemelding på DHP?

UB kan sjekke om din DHP er i tråd med retningslinjer og beste-praksis-anbefalinger.

Utfylte planer kan sendes til:
researchdata@hjelp.uit.no
for tilbakemelding.

Oppfordring: Gi oss litt tid til å hjelpe dere,
ikke send DHPen til oss kvelden før fristen
😊

"Feedback" by [Got Credit](#) is licensed under [CC BY 2.0](#)

Eksempler på DHPer

Se [oversikt](#) på [Forskningsdataportalen](#)

Eksempler

Naturvitenskap

Eksempel på en DHP med [kvantitative ikke personsensitive data](#) (biologi)

Eksempel på en DHP med [kvantitative ikke personsensitive data](#) (beregningvitenskap)

Big data

Eksempel på en DHP fra [et stort multidisiplinært forskningsprosjekt med mange samarbeidspartnere](#)

Kvalitativ forskning

Eksempel på DHP med [anonymiserte intervju og survey data](#) (samfunnsvitenskap)

Eksempel på en DHP fra [kunstbasert forskning](#)

Medisin

Eksempel på en DHP med [kvalitative og kvantitative data](#)

Eksempel på en DHP med [sensitive data](#)

Databaser med flere eksempler

Fictional research projects fra CESSDA ERIC (samfunnsvitenskap)- [Qualitative data](#) og [Quantitative data](#)

Digital Curation Centre (DCC) - [Example DMPs and guidance \(ulike fagfelt\)](#)

DMPOnline - [Public DMPs \(ulike fagfelt\)](#)

DMPTool - [Public Plans \(ulike fagfelt\)](#)

Publicly available Horizon 2020 [Data Management Plans \(ulike fagfelt\)](#)

Liber [DMP Catalogue \(ulike fagfelt\)](#)

Biological and Chemical Oceanography Data Management Office - [BCO-DMO](#)

- Velg et relevant prosjekt, scroll ned til *More Information*, og klikk på *Data Management Plan*. NB! Ikke alle prosjekt har en datahåndteringsplan.

Mer info og hjelp

[UiT Forskningsdataportalen](#) :

- Tips om forskningsdatahåndtering
- Oversikt over kurs
- DHP maler og [støttepakke](#) til veiledning og/eller evaluering av DHPer

DataverseNO [arkiveringsguide](#)

- Tips om hvordan klargjøre og beskrive data til arkivering

Email:

researchdata@hjelp.uit.no

"Help!" by [lydia_shiningbrightly](#) is licensed under [CC BY 2.0](#)

Life Science RDM course

Elixir Norge organiserer et kurs for forskere innenfor livsvitenskap om forskningsdatahåndtering

Til utvikling av en DHP

Program:

06.10.2023: Introduction to DMP and DSW

13.10.2023: Data classification + Information on national storage & analysis infrastructures

20.10.2023 Metadata standards, identifiers/Vocabularies/Ontologies

27.10.2023 Ethical, Legal and Social Implications (ELSI)

03.11.2023 Archive and Deposition repositories

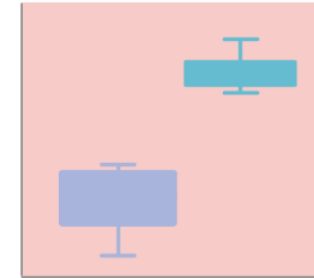
10.11.2023 Intellectual Property Rights & Licensing

Mer informasjon på [RDM sine nettsider](#)

Realise the potential of your research data

Data visualisering

Mer informasjon og påmelding via [Tavla](#)

The University Library and the Research Software Engineering group are pleased to offer a 4-day workshop on data visualisation. Topics will include:

- FAIR data and Research Data Management
- Principles of data visualisation
- Charts, attributes, and colour
- Oral presentation skills
- Practical introduction to using Python and Jupyter notebooks

Participants will make and present visualisations of their own research data in a constructive feedback session. This workshop is intended for graduate students and early-career researchers who have quantitative data.

Register on Tavla or contact:

Katie Smart

The University Library (UB)

kathleen.a.smart@uit.no

Radovan Bast

Research Software Engineering (IT)

radovan.bast@uit.no

Practical information:

In-person at UB and Teorifagbygget. Optional joint afternoon working sessions.

October 17 09:00 - 12:00 lecture & practical

October 18 09:00 - 12:00 lecture & practical

October 19 09:00 - 14:00 lecture & practical

October 23 12:00 - 15:00 feedback session

Space is limited to 20 participants.

Datarøkter-nettverket ved UiT

(UiT Data Stewards Network)

Hva er en datarøkter?

Datarøkter iflg. [Bing Image Creator](#)

Dataansvarlig innenfor en forskningsgruppe, avdeling eller på instituttnivå.

Sikrer at data samles inn og håndteres i tråd med beste praksis.

Kan omfatte håndtering av fysiske prøver, arkiver eller samlinger.

Nettverket:

- Skape et aktivt fellesskap for nettverksbygging og faglig utvikling.
- Kunnskapsdeling og samarbeid på tvers av fagområder.

Mer info: researchdata@hjelp.uit.no

Evaluering

Vi jobber kontinuerlig med å forbedre innholdet i webinarene våre.
En tilbakemelding fra deg vil være til god hjelp.

Her: skjema.uio.no/ubevalno

Dato: XX

Emnekode: Forskningsdata

researchdata@hjelp.uit.no

Noortje Haugstvedt

Huw R. Grange